

Tę kartkę okładki oderwij i przybij na widocznym miejscu w swym mieszkaniu, szkole lub klasie, izbie harcerskiej, lokalu czytelnicy szkolnej i t. p. Może to nam zjednać nowych czytelników lub odbiorców. Dlaczego ty nie chciałbyś nam pomóc!

Co każdy wiedzieć powinien.

Z numerem niniejszym otwieramy w naszym piśmie dział: „Co każdy wiedzieć powinien“, w którym będą umieszczane drobne wiadomości, ciekawe dla każdego. Prosimy więc wszystkich czytelników „Czuwaja“ o nadsyłanie takich wiadomości pod adresem Redacji z uwagą: dla działu „Co każdy wiedzieć powinien“. Również prosimy o nadsyłanie pod tym adresem zapytań treści ogólnie interesującej, na które wedle możliwości odpowiadamy.

Zgon badacza. Dnia 16 stycznia zmarł w Londynie znany badacz z dziedziny fizyki i chemii sir Jerzy Delahouse-Ramsay w wieku lat 92. Wyznaczył on 10.000 funtów szterlingów, na poparcie badań matematycznych, fizycznych i wogóle przyrodniczych.

Ważne odkrycie. Od pewnego czasu umieszczają gazety artykuły pod tytułami: „Sny alchemików spełnione“, „Możliwa przemiana materii“ i t. p. W rzeczywistości cała rzecz wygląda tak: Sir Ernst Rutheford, znany angielski badacz odkrył, że atom azotu jest złożony z atomów wodoru. Odkrycie to jest dla całej chemii ogromnej wagi, bowiem wykazuje, że nawet ciała uważane bezwzględnie za pierwiastki, nie zawsze są niemi i zbliża nas do ideału chemii nowożytnej, do wykrycia, że wszystkie ciała składają się z jednego pierwiastka, którym o ile się zdaje jest wodór.

Wogóle poglądy na atom uległy w ostatnich czasach znacznej zmianie. Dawniej uważano atom za część bezwzględnie niepodzielną. Obecna teoria twierdzi, że atom jest jakby systemem słonecznym w miniaturze. Wewnątrz atomu znajduje się cząstka materialna o na-
boju dodatnim, naokoło której krążą elektrony ujemne.

Perpetuum mobile. Pozornem perpetuum mobile jest tak zwany „zegar radjowy“. Jest to rurka wypróżniona z powietrza, w której zawieszone są dwa listki pozłótki, tworzące elektroskop. W rurce znajduje się nicco radjum. Pod wpływem elektryczności wydzielanej przez radjum, listki się rozchylają, aż dotkną ścian rurki, na których w odpowiednich punktach są umieszczone dwie płytki metalowe, połączone z ziemią. Dotykając tych płytek, listki się rozbrajają i opadają, poczem gra rozpoczyna się na nowo. Pozornem jest to „perpetuum“ dlatego, że energia radu, chociaż może wystarczać do poruszania zegara przez lat setki lub nawet tysiące musi się wreszcie wyczerpać.

Siedm cudów świata. Tak w starożytności nazywano siedm przez swoją wielkość i wspaniałość wyróżniających się arcydzieł. Cudami tymi były:

1) Piramidy,

2) Kolos rodyjski,

3) Wiszące ogrody Semiramidy,

4) Mauzoleum w Halikarnie,

5) Posąg Zeusa w Efezie,

6) Świątynia Artemidy w Efezie,

7) Latarnia morska na wyspie Farus.

Lecz i czasy obecne są obfite w cuda i jest ich nawet tak wiele, że niewiadomo które wybrać jako najważniejsze. Konkurs rozpisany na ten temat przez pewne pismo niemieckie przed paru laty, na który wpłynęło 150000 odpowiedzi, dał następujący rezultat: Siedm cudów świata czasów obecnych stanowią:

1) Telegrafia bez drutu,

2) Kanał panamski,

3) Balon do sterowania,

4) Aeroplan,

5) Zastosowanie radjum,

6) Wieża Eifel.

7) „Imperator“ (największy okręt świata).

Prosimy wszystkich czytelników „Czuwaja“ by nadesłali zestawienie tych siedmiu arcydzieł, które im się najwspanialszemi wydają, a rezultaty ogłosimy w Czuwaju.

Ciężar mózgu ludzkiego. Profesor Marchand w Marburgu zbadał ciężar 1.173 mózgów. Mózg chłopca nowonarodzonego waży przeciętnie 277.8 gramów, dziewczęcia 269.3 gr. W wieku 1 roku znaleziono dla obu płci 949.7 i 779.6 gramów. Po trzech latach ciężar początkowy potroił się. Swoją pełną wielkość osiąga mózg u mężczyzny w 19—20, u kobiet w 16—18 roku, mózg dorosłego mężczyzny waży wtedy przeciętnie 1.389, kobiety 1.145.7 gramów. Ubytek ciężaru następuje u mężczyzny już w 48, u kobiety dopiero w 70 roku życia. Chociaż wielkość czaszki kobiecej wynosi 88 procent czaszki mężczyzny, jednak ciężar mózgu kobiecego wynosi 91 procent ciężaru mózgu mężczyzny. Rosyjski pisarz Turgenjew miał jeden z najcięższych znanych mózgów, ważył on 2.131.9 gramów. Gambetta zato miał jeden z najlżejszych mózgów. Musiał się on zadowolnić 1.179.3 g. substancji mózgowej.